

Werken met WePboek

Jørgen Hofmans

WePboek is een middel om de taalontwikkeling van kinderen van twee tot vijf jaar te stimuleren. Voor het project zijn twintig prentenboeken geselecteerd met thema's die nauw aansluiten bij de belevingswereld van peuters en kleuters. Op basis van die prentenboeken zijn animaties gemaakt waardoor de woordenschat van het kind wordt vergroot en de verhaallijn beter wordt begrepen.

Tijdens Kindvak 2009 brachten veel pedagogisch medewerkers van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven een spontaan bezoek aan de stand van WePboek. Enthousiast vertelden ze hoe blij ze waren met het pakket dat ze dit najaar gratis hadden ontvangen van het Kinderopvangfonds. Het pakket draait om voorlezen met behulp van animaties en blijkt uitstekend te gebruiken naast de bekende VVE-methodes.

Kinderopvangfonds

Het Kinderopvangfonds wil bijdragen aan betere mogelijkheden voor kinderopvang in Nederland vanuit het perspectief van kind en ouder. De komende jaren komen drie thema's aan bod:

1. Alert4U: 'Vroegsignalering in de kinderopvang'. Kinderopvangcentra die structureel samenwerken met de jeugdzorg, kunnen jonge kinderen betere kansen bieden.
2. Andere tijden: 'Samenwerking buitenschoolse opvang en primair onderwijs'. Hoe laat je buitenschoolse opvang en primair onderwijs beter op elkaar aansluiten? En hoe past dat bij de wensen van ouders en bij wat goed is voor het kind?
3. WePboek: 'Opvoeden doe je zo'. WePboek is gericht op taalontwikkeling en actief gebruik van media.

Nieuwe woorden

In de maand september 2009 ontvingen alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven een mailing. Daarin zat onder andere een poster met instructies hoe men zich kon abonneren op het project WePboek. Voor dit project zijn twintig prentenboeken geselecteerd en onverdeeld in drie categorieën:

- boeken voor peuters van twee jaar en ouder;
- boeken voor peuters van drie jaar en ouder;
- boeken voor kleuters van vier jaar en ouder.

Zeer ervaren animatoren hebben prachtige animaties van deze twintig boeken gemaakt. De animaties zijn te bekijken via dvd's die in het Kinderopvangfonds pakket mee geleverd zijn. Als je niet over dit pakket beschikt, kun je de animaties toch bekijken via de website van WePboek: www.wepboek.nl. Hierdoor is het project ook heel toegankelijk voor bijvoorbeeld groep 1 en 2 van de basisschool. Op zowel de dvd als de website wordt iedere bezoeker rondgeleid door een zogenaamde kop-poter, het karakter van WePboek.

De animatieboeken worden ondersteund door een vertelstem en speciaal voor de animaties gecomponeerde muziek. Belangrijk daarbij is dat er rekening is gehouden met een rustig tempo en dat de nadruk ligt op de bewegingen die in de tekst aan bod komen. Doordat de nieuwe woorden in de animaties ondersteund worden door bewegend beeld en het juiste geluid, kunnen peuters deze veel beter onthouden.

Een voorbeeld is de tekst uit het winnende prentenboek van het jaar *De wiebelbillerboogie* van Guido van Genuchten (uitgeverij Clavis): als papa indiaan op zijn twee peuters past, gaan ze samen op bananenjacht. Als ze een tros gevangen hebben, roosteren ze de bananen boven een vuurtje. In beeld is op spannende muziek te zien hoe ze de tros bananen vangen, een banaan aan een stok prikken en boven een knapperend vuurtje roosteren waarbij de damp van de banaan omhoog krin-gelt. De woorden 'tros', 'roosteren' en een 'vuurtje' krij-gen hierdoor extra betekenis.

Betrokkenheid

Na het bekijken van de animatie komt de koppoter in beeld. Hij roept de kijkers op om antwoord te geven op de gestelde vragen. De animatie wordt dan voor de tweede keer vertoond, maar nu onderbroken door vragen. Ook op de website kan de animatie op elk gewenst moment worden stopgezet door te klikken op de afstandbediening die de koppoter vasthoudt. De pedagogisch medewerkers die de stand van WePboek bezochten, ervaren dat peuters de vragen aandachtig volgden, het antwoord naar de koppoter op het scherm riepen en van plezier in hun handen klaptten toen ze hoorden dat ze het juiste antwoord gegeven hadden. Want na elke vraag geeft de koppoter in woord en/of beeld het juiste antwoord op de vraag door een close-up te laten zien. Bijvoorbeeld de close-up van een tuinslang die water geeft. De koppoter zegt dan: 'Ja, dit is de tuinslang die water spuit.' Hierna gaat het animatieboek verder. Pedagogisch medewerkers gaven aan dat peuters gemiddeld een kwartier lang actief meedoen met WePboek.

Als de animatie afgelopen is, krijgen de peuters een sticker met daarop de cover van het animatieboek op hun WePboekpaspoort. Hiermee wordt de betrokkenheid van ouders bij het project gestimuleerd. Het Kinderopvangfonds hecht namelijk veel waarde aan de driehoek kind, pedagogisch medewerker en ouders. De stickervel-

len en WePboekpaspoorten zijn per pakket vijftig keer meegeleverd. Het paspoort gaat mee naar huis, zodat de ouders of verzorgers van de peuter weten welk animatieboek hun kind heeft bekeken. Thuis kan het animatieboek nogmaals worden bekeken via de website. Op deze site is de speelzaal uit de leader waarmee elk animatieboek begint, te zien. In de speelzaal zijn populaire peuterspelletjes te spelen. De koppoter nodigt peuters uit tot het digitaal spelen van een kiekeboe-spel, het maken van een puzzel, een kleurplaat kleuren of een verhaaltje maken. Hierdoor wordt de populariteit van de koppoter vergroot en raken de kinderen ermee vertrouwd. De koppoter nodigt ook uit tot het kijken naar een animatieboek. Alle onderdelen worden auditief ondersteund. Spelenderwijs worden diverse muisvaardigheden, het logisch rangschikken en taalbegrip geoefend waardoor de woordenschat wordt uitgebreid. Tijdens het kijken naar het animatieboek kunnen verschillende soorten vragen worden gesteld:

- aanwijsvragen: 'Hoe heet dit?', 'Wijs ... aan';
- open vragen: 'Waarom ...?', 'Wat ...?';
- begripsvragen: vragen die betrekking hebben op het verloop van het verhaal.

De vragen kunnen ook gevonden worden in de uitgebreide handleiding die bij het pakket geleverd is.

Opvoeden doe je samen

Slechts enkele pedagogisch medewerkers vertelden tijdens het bezoek aan de stand dat ze in de speelzaal beschikken over een internetverbinding. Zij raadden anderen aan dit ook te regelen, want juist dan kan er in kleine groepjes of individueel met de peuter naar een animatieboek gekeken worden via de website en kunnen vragen op maat worden gesteld. Op de site is ook een ouder- en pedagogisch medewerkersgedeelte te bezoeken waar de handleiding én een powerpointpresentatie voor een ouderavond over het kijken naar animatieboeken gratis te downloaden is. Het thema van het Kinderopvangfonds waaruit WePboek is ontstaan, luidt: 'Opvoeden doe je

Een uitgewerkt voorbeeld van het geanimeerde prentenboek zoals ook te vinden is in de handleiding of gratis te downloaden is via www.wepboek.nl

Inhoud

Muisje is ontzettend nieuwsgierig. Overal wil hij in kijken, zelfs in de luiers van zijn vriendjes. Haasje, Geitje, Hondje, Koetje, Paardje en Varkentje, een voor een komen ze aan de beurt. Dan willen de vriendjes natuurlijk ook wel eens weten wat er in de luier van Muisje zit. Er staat hun een grote verrassing te wachten.

Het woordweb

Nieuwsgierig, onderzoeken, in kijken, gaatje, potje, flesje, holletje, snuitje, overal, luier, hazenkeuteltjes, geitenkeuteltjes, hondendrolletje, koeienvlaai, paardenvijgen, varkenspoep.

Voor het kijken

Laat de peuters het dvd-hoesje zien.

Wat doet het muisje? Wat heeft het muisje aan?

Tijdens het kijken

De vragen binnen de animatie zijn vragen van niveau 2. Ze herhalen wat de tekst zelf aanbiedt en worden tijdens de animatie gesteld. De vragen richten zich met name op het begrijpen van het verhaal. Observeer welke peuters niet of nauwelijks op de vragen reageren. Sommige peuters zijn stil maar weten wel precies waar het verhaal over gaat.

Na het kijken

Bekijk de animatie niet alleen op dvd, maar ook op www.wepboek.nl. Zet de animatie stil bij de woorden uit het woordweb die u met de peuter gaat oefenen. Wijs bijvoorbeeld kijken, potje, flesje, holletje, snuitje, luier, hazenkeuteltjes, varkenspoep en potje aan en vraag wat het is. Kent de peuter alle namen en woorden?

Verteltafel

Richt een tafel in met enkele voorwerpen uit het woordweb. Koop of leen het boek *Mag ik eens in je luier kijken?* en leg luiers, knuffels en een potje op de tafel. Wie draagt er ook een luier? Welke peuters oefenen al

om op een potje te zitten? Knap hoor! Eén pop wil graag oefenen op een potje. Welke peuter kan pop helpen?

De activiteitenhoek

Richt een potjeshoek in. Leg verschillende knuffels en poppen én een stapel luiers in de hoek. In een babybadje en met natte doekjes kunnen de peuters iedereen verschoneren.

Het boek

Koop het boek *Mag ik eens in je luier kijken?* of leen het uit de bibliotheek. Door de animatie en de vragen die de koppoter heeft gesteld, begrijpen de peuters het verhaal. Dat geeft veel zelfvertrouwen! Lees het boek voor aan een groepje peuters. Ga in op opmerkingen die de peuters tijdens het voorlezen maken. Laat ze over hun eigen ervaringen vertellen. Wie draagt er ook een luier? Wie oefent er zoals Muisje op een potje? Ook is het leuk om samen met de peuters alle keuteltjes en drolletjes uit het boek te tellen.

Guido van Genechten,
Mag ik eens in je luier kijken?
Hasselt: Clavis Uitgeverij
978 90 448 1012 7, € 14,95
Thema: zindelijkheid

samen'. Ouders, kind en pedagogisch medewerkers worden zo gezamenlijk bij het project betrokken. Want hoe fijn is het als het kind ook thuis wordt voorgelezen en naar geanimeerde prentenboeken kan kijken. Dit geeft een veilig en knus gevoel en kan daardoor een belangrijke rol spelen bij de sociale ontwikkeling.

Veel bezoekers van Kindvak 2009 konden niet geloven

dat het complete WePboek pakket gratis is. Maar ook de volgende vijf boekenanimaties werden in januari 2010 gratis onder de abonnees verspreid. Als in april en juni nogmaals vijf animaties worden geleverd, is er een mooie start gemaakt met het begin van een media-theek. En dat is het Kinderopvangfonds heel veel waard. Dit voorjaar zal WePboek ook via Z@ppelin worden uitgezonden. ●

Ja, ik maak graag kans op 1 van de 10 WePboek-pakketten

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/woonplaats: _____

E-mail: _____

Abonneenummer: _____

Win een WePboek-pakket

U kunt alle WePboek filmpjes en instructies vinden op www.wepboek.nl. Het WePboek pakket is niet meer te bestellen, maar speciaal voor HJK geven we de laatste tien exemplaren weg. Een pakket bevat: een handleiding, twintig animaties voor 2+, 3+ en 4+, een WePboek-paspoort, stickervellen die bij het paspoort horen en een opbergbox voor alle animaties. Wilt u kans maken op een van deze pakketten? Stuur de bon of een kopie naar:

HJK, Postbus 19240, 3501 DE Utrecht